

Rapportering mot Klima- og skoginitiativets strategiske rammeverk

Det rapporteres i det følgende på status for Norads forvaltning av avtaler i henhold til framdrift opp mot Klima- og skoginitiativets (KOS) strategisk rammeverk. I tråd med Tildelingsbrevet 2022 fra KLD blir hovedvekten lagt på resultatmålene i det strategiske rammeverket. For noen avtaler, der det ikke foreligger informasjon for 2022, rapporteres resultater fra 2021. Dette gjelder blant annet enkelte multipartnerfond som har en sammensatt og bred portefølje der aggregert rapportering først vil foreligge senere i 2023.

I tillegg rapporterer Norad her om arbeidet med sikringsmekanismer og oppfølging av risiko.

Resultatmål: Vedtatt og gjennomført politikk for bærekraftig skog- og arealforvaltning i tropiske skogland og delstater

Viktige fremskritt i reformarbeidet i Sentral-Afrika

CAFI støtter omfattende reformprosesser i partnerlandene i Sentral-Afrika. Arbeidet har kommet lengst i Den demokratiske republikken Kongo (DR Kongo), men er nå også under oppstart i Republikken Kongo.

Skogvennlig landbrukspolitikk og energipolitikk utarbeidet i Den demokratiske republikken Kongo

Det kongolesiske landbruksdepartementet ferdigstilte en ny landbrukspolitikk i november 2022 med støtte fra CAFI gjennom Det nasjonale REDD+ fondet. Den kongolesiske regjeringen ønsker med denne politikken å bidra til økonomisk vekst, matsikkerhet og matsuverenitet, samtidig som landbruksutvikling *ikke* skal gå på bekostning av regnskogen og torvmyrene. Politikkdokumentet var på høring i elleve provinser, og har også som formål å bidra til at sårbare grupper, definert som kvinner, ungdom og urfolk, skal delta i beslutninger knyttet til implementering av strategien. En strategisk miljøevaluering vil bli gjennomført før politikken legges fram for regjeringsgodkjenning i 2023. Videre er ny energipolitikk utformet. Denne setter mål om universell tilgang til elektrisitet innen 2040, sterk reduksjon av energi fra trekull og økning av fornybart i energimiksen. Det er ventet at den nye energipolitikken godkjennes i regjeringen snarlig.

Nye milepæler oppnådd i jordreformen i Den demokratiske republikken Kongo

Den nye landreformpolitikken i DR Kongo som ble validert i 2021 ble i første kvartal 2022 vedtatt i ministerrådet. Politikkdokumentet danner retningslinjer for å oppdatere og utvikle en ny lov som erstatter dagens jordlov, datert 1973. Lovforslaget er utarbeidet og ligger til godkjenning på politisk nivå. For å sikre landrettigheter til lokalsamfunn er det utarbeidet retningslinjer som testes ut i provinsene Ituri og Mai Ndombe. Målet er å ha et transparent informasjonssystem om landeiendommer i privat og kollektivt eie. Retningslinjer er også utviklet og tatt i bruk i et provinsprogram i Kwilu-provinsen. Sikre eiendomsrettigheter er en forutsetning for langsiktige investeringer i landbruk og skogsjordbruk og en viktig forutsetning for varig fred. Mange av dagens konfliktlinjer går rundt uklare rettigheter og eiendomskonflikter. Det er også fundamentalt for bærekraftig utvikling at kvinner, urfolk og andre grupper som per i dag ikke har landrettigheter, får tilgang på dette.

Program for bærekraftig landbruk i republikken Kongo

På tampen av 2022 ble programmet for bærekraftig landbruk i Republikken Kongo godkjent og lansert. Med et budsjett på USD 24,6 mill. over fem år vil programmet støtte den kongolesiske regjeringen i å strukturere sin tilnærming til territoriell planlegging og utvikling av en nasjonal arealbruksplan i tillegg til to provinsplaner. Programmet implementeres av den franske utviklingsbanken Agence française de développement (AFD).

Sivilsamfunnet i Brasil bidrar til å opprettholde skoglovens sentrale rolle for en bærekraftig arealpolitikk

I Brasil har Norads partnere bidratt til å opprettholde fokus på implementering og oppfølging av skogloven. Loven er helt sentral for dempe avskoging fra jordbruksproduksjon. Skogloven har vært under press gjennom Bolsonaros regjeringsperiode og Amigos da Terra (AdT) med partnere i *skoglovsobservatoriet* har gjennomført flere kampanjer for å mobilisere mot lovforslag som har svekket skogens beskyttelse. De har også videreutviklet digitale verktøy med ny data til bruk for myndigheter og private selskaper i implementeringen av skogloven. Verktøyene er blant annet tatt i bruk av delstatsmyndighetene i Mato Grosso og i selskapet Cargill.

For å snu den negative avskogingstrenden i Brasil har flere av Norads partnere bidratt aktivt med å spille inn forslag til den nye politiske ledelsen i Brasil. Fundação Brasileira para o Desenvolvimento Sustentável (FBDS) har med sine partnere, og med bred deltakelse, utviklet PlanaFlor – en strategi for bærekraftig økonomisk utvikling med fokus på naturbaserte løsninger og effektiv implementering av skogloven. Strategien vil bli lagt fram for den nye regjeringen for å fremme løsninger for en mer bærekraftig økonomisk utvikling i landet.

UN-REDD støtter forberedende aktiviteter for REDD+

I 2022 har FNs skogprogram, UN-REDD, arbeidet videre med å støtte skogland i utviklingen av REDD+ policies og tiltak. Dette har omfattet utvikling og forbedring av nasjonale systemer for skogovervåking, nasjonale referansenivåer, nasjonale REDD+ strategier og planlegging av arealbruk, og bistand til å styrke fokus og ambisjoner knyttet til naturbaserte løsninger i de nasjonalt besluttede klimamålene (NDC) som rapporteres til klimakonvensjonen. Partnerlandene er på forskjellige stadier og bistanden tilpasses landenes ønsker og behov.

Resultatmål: Styrkede rettigheter og bedre levekår for urfolk og lokalsamfunn i tropiske skogland

Banbrytende Urfolkslov vedtatt i Den demokratiske republikken Kongo i 2022

Det ble i 2022 vedtatt en banebrytende lov i DR Kongo som anerkjenner og fremmer urfolks rettigheter, med vekt på pygmeenes rettigheter. Loven er landets første noensinne som formelt anerkjenner og ivaretar rettighetene til urfolk. Loven innebærer gratis helsehjelp, grunnskole og videregående opplæring og bistand i domstolene. Den tar også opp det sentrale spørsmålet om retten til land og naturressurser. Norad har gjennom mange år og gjennom ulike partnere støttet opp om utviklingen av denne loven, der særlig Regnskogsfondets lokale partnere og støtten til urfolk gjennom Det nasjonale REDD+ fondet har vært viktig.

Framdrift i omfang av lokale utviklingskomitéer, innsatsfaktorer til jordbruket, deltagende arealplanlegging og familieplanlegging i Den demokratiske republikken Kongo

I DR Kongo er svijordbruk og trekullproduksjon de viktigste årsakene til avskoging. Disse driverne forsterkes av høy fattigdom og en voksende befolkning. CAFI støtter gjennom det nasjonale REDD-fondet (FONAREDD) integrerte programmer på provinsnivå som søker å bidra til å redusere avskogingen samtidig som befolkningen får bedret sine levekår. Programmene integrerer innsats knyttet til arealplanlegging, skogforvaltning, intensivering av jordbruket, matsikkerhet, tilgang til mer bærekraftig energi til matlaging, kapasitetsbygging hos lokale myndigheter og tilgang til moderne familieplanlegging.

Programmene er utfordrende og komplekse å iverksette og det tar tid å skape resultater på overordnet nivå, men halvveis inn i 2022 begynner porteføljen å kunne vise til viktige resultater:

- ✓ 1 200 lokale utviklingskomiteer etablert (opp fra 745 sammenlignet med fjorårets rapportering), et bindeledd mellom myndigheter og lokalbefolkningen med hensyn på lokal arealforvaltning
- ✓ 642 lokale bærekraftige utviklingsplaner utarbeidet som dekker et område på totalt fem mill. hektar
- ✓ revitalisering av jordbruksråd som samler myndigheter, sivilt samfunn, privat sektor og produsenter på desentralisert nivå

Per første halvår 2022 hadde programmene også plantet om lag 27 000 hektar flerårige vekster og matvekster, herunder palmeolje, kaffe, kakao og frukttrær (opp fra 4 000 hektar sammenlignet med fjorårets rapportering). Omtrent 30 000 hushold har nyttiggjort seg denne støtten.

En sterk befolkningsvekst legger press på knappe ressurser i mange land. Få land har en så raskt voksende befolkning som DR Kongo. Her føder hver kvinne i snitt 6,6 levendefødte barn. Nærmere 30 prosent av fødslene er imidlertid uønskede, blant tenåringsjenter opp mot 80 prosent. Det er beregnet at kun 14,2 prosent av kvinner benytter prevensjonsmidler, mens 40,2 prosent ønsker å bruke prevensjonsmidler, uten å ha tilgang. Prevensjon er avgjørende for at jenter og kvinner skal ha kontroll over egen kropp, kunne ta utdanning, arbeide og delta i samfunnet. Derfor støtter CAFI også økt tilgang til moderne prevensjonsmidler i DR Kongo gjennom prosjektet PROMIS. PROMIS har etablert seg i elleve provinser. Det har per juni 2022 bidratt til at fire millioner par har fått dekket sitt forbruk av prevensjon i ett år. 12 000 tilbydere har siden prosjektet ble lansert mottatt opplæring i rettighetsbasert tilgang på moderne prevensjon. Det har i 2022 også vært særlig fokus på tilgang til prevensjon blant sårbare grupper som urfolk, mennesker med funksjonsnedsettelse, ungdom og unge mennesker.

Sivilt samfunn har bidratt til å sette urfolk og regnskogbevaring høyt på agendaen i Brasil

Flere av Norads partnere i Brasil, herunder Regnskogfondet og Instituto de Pesquisa Ambiental da Amazonia (IPAM), har bidratt til å sette urfolks rettigheter høyt på dagsorden for Brasils nye styresmakter. Etter bred mobilisering for endret politikk i 2022 er redusert avskoging og støtte til urfolkssamfunn blitt sentrale deler av programmet til Lula, den nyvalgte presidenten. Partnere har blant annet vært sentrale pådrivere for å få skogbevaring og urfolks rettigheter høyt på agendaen. Sivilt samfunn har bidratt med konkrete forslag som har blitt fulgt opp av den nye regjeringen. Dette har blant annet bidratt til rask reetablering av styringsstrukturen i Amazonasfondet og etableringen av et eget Urfolksdepartement.

Nye Urfolksområder registrert i Colombia

Regnskogfondet, i samarbeid med partnere i Colombia, oppnådde i 2022 registreringen av 14 urfolksråd hos innenriksdepartementet. Disse urfolksrådene forvalter et sammenhengende regnskogsområde på rundt 100 000 kvadratkilometer (litt større enn Sør-Koreas landareal, og

tilnærmet like stort som Island). At disse er etablert er en viktig milepæl i prosessen mot å bli urfolkskommuner.

Urfolks rettigheter til tradisjonelle skogområder for første gang anerkjent i Papuaprovinsene i Indonesia

Rundet 64 prosent av Indonesias landareal, eller om lag 120 millioner hektar, er klassifisert som skog. Dette tilhører staten, og det finnes ikke en generell anerkjennelse av urfolks rett til tradisjonelle områder innenfor den statlige skogseiendommen. Etter at en kjennelse i grunnlovsdomstolen i 2013, kjent som MK35, fastslo at deler av skogloven var grunnlovsstridig, åpnet indonesiske myndigheter for anerkjennelse av såkalt *hutan adat*, eller 'customary forest', innenfor den statlige skogseiendommen. Selv om det går sakte, har flere grupper siden fått anerkjent sine områder. Én del av Indonesia har imidlertid ikke fått anerkjent slike områder: Papuaprovinsene, som har de største sammenhengende områdene med regnskog, og hvor mer eller mindre alt land gjøres krav på av ulike urfolksgrupper. I 2022 forandret dette seg. Miljø- og skogbruksdepartementet anerkjente i alt sju 'customary forests' i Papuaprovinsene, med et samlet areal på 39 911 hektar. De to største var begge i overkant av 16 000 hektar. Norads partner Samdhana har vært sentral i dette arbeidet, og gitt viktige bidrag for at dette kunne realiseres.

Nye regionale urfolksorganisasjoner med god kvinnedeltagelse opprettet i Peru

Peruvian Foundation for the Conservation of Nature startet i 2021 gang prosjektet 'Deforestation-free indigenous economies with effective territorial governance strategies' sammen med Confederation of Amazonian Nationalities of Peru (CONAP). I 2022 bidro de til at to nye regionale urfolksorganisasjoner ble opprettet for regionene Selva Central og Loreto. Siden oppstarten har de også bistått 24 lokalsamfunn med å utarbeide lokale forvaltningsplaner som legger vekt på skogbevaring og bedring av levekår. Under komponenten om lavutslipps-produksjon av kaffe og kakao har det blitt produsert 350 000 stiklinger som på sikt skal bidra til økt inntekt for lokalsamfunnene.

Resultatmål: Effektive internasjonale insentivstrukturer for redusert avskoging i tropiske skogland

Guyana blir første skogland med ART-sertifiserte utslippsreduksjoner

Mer enn 80 prosent av Guyana er dekket av skog, og landet er et såkalt HFLD-land (*high forest, low deforestation*). Ifølge Guyanas skogkommisjon var avskogingen i 2021 på 7630 hektar, tilsvarende en avskogingsrate på 0,042 prosent, ned fra 0,057 prosent i 2020. Guyana har etablert et av de mest sofistikerte systemene for å måle, rapportere og verifisere (MRVS) avskoging i tropene med norsk støtte.

I desember 2022 ble Guyana første land i verden som fikk utstedt *Architecture for REDD+ Transactions (ART)*-sertifiserte karbonkreditter for utslippsreduksjoner i perioden 2016-2020. ART-sekretariatet utstedte 33,47 millioner tredjepartsverifiserte kreditter til Guyana. Guyana har en *Memorandum of Understanding (MoU)* med LEAF-koalisjonen¹, men ART-kredittene ble solgt utenfor denne. Oljeselskapet Hess Corporation inngikk en avtale verdt USD 750 mill. om kjøp av 37,5 millioner karbonkreditter i perioden 2016-2030. 15 prosent av disse midlene skal tildeles Guyanas urbefolkning gjennom en godefordelingsmekanisme.

¹ The Lowering Emissions by Accelerating Forest finance coalition

Guyanas myndigheter anerkjenner Norges sentrale rolle i arbeidet som har ledet fram til denne historiske milepælen i REDD+ sammenheng. I 2009 inngikk Norge og Guyana en avtale om at Norge ville gi Guyana resultatbaserte utbetalinger mot at landets avskogingsrate forble lav, samt at Guyana forpliktet seg til en bærekraftig økonomisk utvikling der energiforsyningen baseres på fornybar energi. Resultatutbetalingene ble kanalisert gjennom Guyana REDD+ Investment Fund (GRIF) og investeres i prosjekter som bidrar til lavutslippsutvikling i tråd med landets planverk og strategier.

UN-REDD styrker skoglands muligheter for tilgang til klimafinansiering

I 2022 har UN-REDD bistått flere skogland med å møte kriteriene som ligger i normverket for høykvalitets utslippsreduksjoner gjennom *Architecture for REDD+ Transactions (ART)* og standarden *The REDD+ Environmental Excellence Standard (TREES)* og med å utarbeide søknader til LEAF-koalisjonen. UN-REDD samarbeider med land som er på ulike stadier i prosessen og tilpasser støtten deretter. Colombia, DR Kongo, Ecuador og Peru er blant partnerlandene under Klima- og skoginitiativet som har mottatt UN-REDD støtte med sikte på å mobilisere klimafinansiering gjennom LEAF-koalisjonen i henhold til ART/TREES-standard. Ut over disse har Costa Rica, Ghana, Nepal, og Vietnam mottatt støtte knyttet til forberedelsen av søknader for LEAF-utlysninger.

Brasilianske delstater styrker arbeidet med MRV og sikringsmekanismer

Ni delstater i Brasil har gjort viktige fremskritt for å oppnå samsvar med ART/TREES-standard som er en forutsetning for potensielt å kunne motta betalinger under LEAF-koalisjonen. Governor's Climate and Forest Task Force har gitt faglig støtte gjennom UNDP og Fundação Amazônia Sustentável (FAS), samt direkte faglig støtte til delstater. Statene valgte UNDP til å lede faglige arbeidsgrupper om MRV og sikringsmekanismer, og har tilrettelagt for arbeidssamlinger og opplæring om sikringsmekanismer, med deltakelse fra Miljødepartementet og tjenestemenn fra delstatene.

Resultatmål: Økt transparens i arealforvaltning, arealbruk, verdikjeder og finansiering

FAO bidrar til styrket nasjonal kompetanse i skogovervåking ved bruk av digitale verktøy

Kapasiteten til god overvåking av skogen har økt betydelig i løpet av det siste tiåret. Mange land, spesielt i Afrika, Asia og Oseania, mangler likevel fortsatt konsistente nasjonale tidsseriedata for noen av de viktigste skogattributtene. For å bøte på dette og støtte lands mulighet til å benytte fjernmåling og moderne digitale verktøy for skogovervåking, har FAO gjennomført en global fjernmålingsundersøkelse som del av programmet *Global Forest Resources Assessment (FRA) 2020*. For å sikre større effektivitet og effekt ble undersøkelsesdesignet basert på erfaringene fra tidligere fjernmålingsundersøkelser og implementert på en deltakende måte. Gjennom et samarbeid som involverer mer enn 800 nasjonale eksperter fra 126 land, produserte FAO og medlemmene et unikt datasett, som har muliggjort en grundig analyse av endringer i skogarealet på globalt, regionalt og økosonenivå. Rapporten fra studien ble lansert under World Forestry Congress og gir et detaljert bilde av status og trender i skogrelatert arealbruk og endringer for periodene 2000–2010 og 2010–2018, samt driverne av endringene.

Konsolidering av Guyanas MRV-system

Guyana har i flere år mottatt norsk støtte for å bygge opp et nasjonalt system for overvåking av avskoging og skogdekke (monitoring, reporting and verification system, MRVS). Det er Guyanas skogkommisjon (Guyana Forestry Commission- GFC) som har ansvaret for systemet, og støtten til GFC har vært kanalisert gjennom Conservation International (CI). En nylig gjennomgang av prosjektet

vrderer jevnt over CI og GFCs arbeid med MRVS som meget godt. Gjennomgangen trekker særlig frem den faglige kapasiteten og tyngden som er bygd opp i GCF over tid. Guyanas MRVS regnes blant de mest avanserte blant landene som har tropisk skog. Uavhengige målinger gjennomføres hvert år, og viser at feilmarginene i GFC's årlige rapportering er svært lave. Den norske støtten har vært avgjørende for oppbyggingen av systemet, og har bidratt til at Guyana har klart å mobilisere internasjonal klimafinansiering for å bevare sitt høye skogdekke intakt, blant annet finansiering for karbontjenester gjennom markedsmekanismer. Som nevnt andre steder i denne rapporten ble Guyana i desember 2022 første land i verden som fikk utstedt Architecture for REDD+ Transactions (ART)-sertifiserte karbonkreditter, for utslippsreduksjoner i perioden 2016-2020. Samme måned ble det annonsert at oljeselskapet Hess Corporation hadde inngått en avtale verdt USD 750 mill. om kjøp av 37,5 millioner karbonkreditter i perioden 2016-2030.

Gabon innfører nasjonalt system for tømmerføring

Etter avsløringen om utbredt korrupsjon og skatteunndragelse knyttet til skogdriftskonsesjoner, samt forsvunne tømmerlaster i 2019, blant annet som følge av undersøkelser utført av Environmental Investigation Agency (EIA), har gabonske miljømyndigheter igangsatt arbeid med å innføre et nasjonalt system for tømmerføring i samarbeid med EIA. Basert på en modell innført av Romania i 2014 (SUMAL/Forest Inspector) har EIA, sammen med Code4Nature utviklet et digitalt og åpent system for konsesjonsbasert hogst, transport, prosessering og eksport av tømmerstokker (SNTBG). Systemet baseres på at alle konsesjonsrettigheter ligger åpent tilgjengelig i en mobilapp i kartformat. Det gir også myndighetene oversikt over volumet av hogst i ulike konsesjonsområder og kan sammenligne denne med satellittbilder fra Global Forest Watch, noe som gjør det enklere å skille lovlig avskoging fra ulovlig. Første versjon av system ble utarbeidet for 2022 og trer i kraft i løpet av 2023.

Sivilsamfunn bidrar til økt transparens rundt avskoging og arealbruk i Brasil

Både Amigos da Terra (AdT) og Instituto de Pesquisa Ambiental da Amazonia (IPAM) har i 2022 bidratt til økt transparens knyttet til arealforvaltningen i Brasil. Dette har skjedd ved å gjøre høykvalitet data om status for håndhevelse av skogloven tilgjengelig gjennom åpne digitale plattformer, herunder blant annet kart som viser oversikt over områder som i henhold til loven har krav om restaurering.

Imazon fortsetter å publisere månedlige oppdateringer på avskogingstall via SAD-overvåkingssystemet sitt. I 2022 har de fokusert på kommunikasjon av disse tallene, og har lyktes i å nå ut i flere store medier, blant annet Jornal Nacional som er den største brasilianske nyhetskanalen, G1, Valor Econômico, The Guardian, CNN og Reuters.

Økt transparens i verdikjeden for kveg i Brasil

IDH – The Sustainable Trade Initiative lanserte programmet Bærekraftig produksjon av kalver i mars 2022, med støtte fra den nasjonale jordbruksorganisasjonen CNA. Programmet omfatter full sporbarhet av kveg ved bruk av øremerker og konfidensiell oppbevaring av informasjon ved bruk av blokkjedeteknologi, og inkluderer teknisk assistanse og tilgang på kreditt for småbønder. Programmet baserer seg på en vellykket pilot der 10 000 kveg kunne spores fra fødsel til ferdig produkt i butikkhyllene, i samarbeid med Marfrig og Carrefour Foundation. Under NY Climate Week 2022 annonserte JBS, Marfrig og Minerva, samt ledende aktører i lærindustrien, en felles erklæring om å stille seg bak målet om 1 000 000 kveg i programmet innen utgangen av 2025.

Koalisjonen for regnskogland bidrar til kapasitetsbygging i 21 tropiske skogland

Koalisjonen for regnskogland (CfRN) har siden 2016 fått støtte til å bygge faglig og institusjonell kapasitet i 21 tropiske skogland. Prosjektet skal bidra til at landene kan motta finansiering for utslippsreducerende tiltak i skogsektoren. Målgruppen er ansatte i departementer som er ansvarlig for rapporteringen.

I 2022 har CfRN støttet flere land i å oppdatere sine skogtall, inkludert de nasjonale referansenivåene, drivhusgassinventarer og faganalyser til toårige oppdateringsrapporter (BURs) til klimakonvensjonen. De har også lært opp land i å sette opp institusjonelle strukturer som sikrer kvalitetssikring på rapporteringen, og hvordan man sikrer samsvar mellom utslippsrapporter, REDD+-tiltak og nasjonale klimamål (NDC). Koalisjonen har støttet flere land i å bygge nasjonal kapasitet, og begrense praksisen med å ansette eksterne konsulenter til å utføre denne typen arbeid.

Økt transparens i verdikjeden for tømmer i Peru

Norad samarbeider med USAID for å bidra til mer åpenhet og bedre måling i skogsektoren i Peru gjennom innføring av et nasjonalt informasjonssystem for skog og vilt, inkludert et sporingssystem for tømmer. I 2022 har det blitt etablert 14 nye kontrollstasjoner for tømmer og 90 prosent av papirarkiver for tømmerlisenser har blitt digitalisert. Det har blitt utarbeidet standarder for sertifisering av arbeidskompetanser relatert til skogsektoren og 110 bedrifter har fått rådgivning for å bedre sin kompetanse. Prosjektet har også bidratt til at aktiviteter knyttet til verdikjeder for skog kan få tilgang til offentlig finansiering og delta i anbudsrunder for offentlige innkjøp.

Resultatmål: Råvaremarkeder stimulerer til avskogingsfri produksjon i tropiske skogland

EU vedtar ny forordning på avskogingsfrie produkter

Flere sivilsamfunns partnere har bidratt til å få den nye forordningen så ambisiøs som mulig. FERN har koordinert et kampanjenettverk med flere partnere fra tropiske skogland som vil bli påvirket av lovverket, blant annet APIB i Brasil. Client Earth har bidratt med forslag og påvirkning for å styrke 'due diligence' kravene til finansinstitusjoner som finansierer i sektorer med avskogingsrisiko. Både FERN og Client Earth har også fokusert sin kampanjevirkosomhet på styrket rettighets- og urfolksprofil i lovverket. National Wildlife Federation (NWF) bidro på sin side til å få lær inn igjen blant råvarene omfattet av forordningen, etter at EU-parlamentet hadde foreslått å fjerne det. Dette anses som en stor seier, ettersom EU har en større markedsandel av brasiliansk lær sammenlignet med kjøtt. I 2023 kommer NWF til å arbeide for at forordningens definisjon av skog blir utvidet til å inkludere 'andre skogslignende' områder, deriblant Cerradoen i Brasil.

TRASE - Intelligence for sustainable trade

Norad arbeider videre med Stockholm Environment Institute (SEI) om prosjektet TRASE. Trase er et transparensinitiativ der man vil kartlegge og gjøre tilgjengelig data for prioriterte forsyningskjeder gjennom alle ledd. TRASE kartlegger også finansnæringens direkte og indirekte eksponering til avskogingsrisikoen. Målet er å påvirke sentrale markedsaktører til å gjøre verdikjeder mer bærekraftige, samt å gjøre dem i stand til å gjøre dette. Trase fortsetter å levere gode resultater, med både stadig flere brukere, og flere publikasjoner, blant andre i Bloomberg, El Pais og the Guardian. Inntekten fra bruken av TRASE data er også godt over forventningene og bekrefter etterspørselen i markedet etter denne typen informasjon. Det er også inngått nye avtaler med EU

Parlamentets Greens/EFA program, Belgias Helse og Miljødepartement, og tyske GIZ² om data og analyseleveranser.

Forest IQ samler data for avskogingsfrie investeringer

Forest IQ er et annet initiativ som bidrar med data om avskogingsrisikoen i verdikjeder for å hjelpe finansinstitusjoner med å ta avskogingsfrie investeringsbeslutninger, og med formål om at finansinstitusjoner skal ha avskogingsfrie porteføljer innen 2025. Forest IQ bygger blant annet på data fra TRASE initiativet. Databasen er under bygging og en betaversjon har gjennom 2022 blitt testet. Den ventes ferdigstilt og gjort tilgjengelig for finansnæringen i løpet av våren 2023.

CAFI inngår ambisiøst samarbeid med privat sektor: &Green og Forest Performance Bonds (skogobligasjoner)

CAFI kunngjorde under COP27 i Sharm el Sheik i november 2022 to banebrytende initiativ innen privat finansiering i Kongobassenget. Fondet vil bidra med USD 47 mill. til det Nederland-baserte &Green Fund for å fremme avskogingsfrie investeringer i råvaremarkedet og verdikjeden for jordbruk i Kongobassenget. Videre vil USD 6 mill. bidra til utforming av skogobligasjoner i regi av FNs kapitalutviklingsfond (UNCDF) i samarbeid med Det grønne klimafondet. Også dette med fokus på aktiviteter i Sentral-Afrika. Samlet støtte på USD 53 mill. vil i sin helhet forvaltes av UNCDF.

Resultatmål: Finansmarkeder stimulerer til avskogingsfri råvareproduksjon i tropiske skogland

Klima -og skoginitiativet har de siste årene styrket innsatsen mot finanssektoren og investorers rolle som pådrivere for økt åpenhet rundt avskogingsrisiko i forsyningskjeder. Dette er del av en generell utvikling hvor klima- og miljøhensyn i økende grad tas opp i eierskapsdialoger og vurderes i investeringsvalg. I 2022 arbeidet Norad videre med to sentrale prosjekter i denne innsatsen.

CERES - Leveraging Investor Influence to Address Deforestation

Siden starten av prosjektperioden i 2021 har CERES publisert 49 artikler, blant andre i NY Times, GreenBiz og Morningstar, organisert 17 webinarer, sju investormøter med over 140 investorer til stede, og gitt individualisert støtte til 50 investorer. Land Use and Climate Investor Working Group samler nå 80 investorer med en samlet investeringsportefølje på over USD 28 milliarder. Disse inkluderer blant andre BlackRock og NBIM. Gruppen fungerer som et forum for informasjonsutveksling og læring for å adressere utslipp og naturtap fra arealendringer. 37 av selskapene CERES jobber med arbeidet med å rapportere på scope 3 utslipp, opp fra 20 i 2021. Blant disse er soyaselskapet Bunge som forpliktet seg til full sporbarhet på sine produkter og til å sette nye mål for utslipp – inkludert scope 3 – de neste fire årene. Dette er resultat av arbeid fra flere aktører, inkludert investorer som BNP Paribas, og Storebrand Asset Management, hvor CERES har spilt en koordinerende rolle.

Carbon Disclosure Project (CDP) – Synliggjøring av avskogingsrisiko i verdikjeder

CDP fortsetter å bygge på *Power of Procurement* rammeverket for å måle og vurdere finansinstitusjoners behandling av avskogingsrisiko gjennom årlig rapportering, som brukes til å få flere finansinstitusjoner til å rapportere på klima og natur, og til å etablere og dele god praksis.

² GIZ: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit

Prosjektet er nå i en ny fase som i større grad sikter på å mobilisere aktører fra både finansinstitusjoner, sivilsamfunn og myndigheter til å kreve skjerpede forpliktelser og regulering av finansinstitusjoner for å unngå ikke-bærekraftige investeringer og utlån. Prosjektet er godt i gang, og har lyktes med å øke bevissthet blant sentrale aktører og gitt grunnleggende veiledning om hvordan investorer kan utvikle og inkorporere hensyn til avskogingsrisiko i deres arbeid. CDP kan vise til en lang rekke partnere fra sivilsamfunnet, næringslivet og myndigheter, og samarbeider tett med andre Norad-støttede partnere som CERES.

Gjennom både denne og andre tilsvarende initiativer, som TRASE omtalt ovenfor, ser Norad at det kan oppstå et behov i markedet for økt standardisering av vurderingene som gjøres av partnere. Vi går samtidig ut fra at markedet vil bidra til å regulere etterspørselen etter slike produkter, og tvinge fram et mer sømløst samarbeid med alle involverte partnere. Mange av disse prosjektene er fremdeles i en startfase. Det er derfor for tidlig å kunne si noe sikkert om hvilken effekt prosjektet knyttet til finansinstitusjoner så langt har hatt på det overordnede målet til Klima- og skogsatsingen om å redusere klimagassutslipp fra avskoging. Dette er utfordringer som partnerne er bevisste og som er en del av dialogen med Norad i videreføringen av prosjektene.

Internasjonale investorer samarbeider for en avskogingsfri bilindustri

Kvegdrift er den viktigste driveren av avskoging Brasil. Med Regnskogfondet som sekretariat og kunnskapsleverandør har ti internasjonale investorer nå gått sammen i en arbeidsgruppe for å få bilindustrien til å bli avskogingsfri. Dette investorsamarbeidet ble etablert i 2022 etter at Regnskogfondet i 2021 gjennom en rapport eksponerte en betydelig avskogingsrisiko fra europeisk bilindustri, som i dag bruker blant annet skinn fra kvegindustrien i Brasil i bilseter.

Resultatmål: Redusert skogkriminalitet

Samarbeidet med sivilsamfunn i Indonesia bidrar til fortsatt redusert avskoging

Godt samspill mellom myndighetsaktører og sivilt samfunn er sentralt for å forhindre skogkriminalitet, særlig innen regnskogovervåkning. Norad støtter den indonesiske paraplyorganisasjonen Wahana Lingkungan Hidup (WALHI - Friends of the Earth Indonesia) som arbeider tett med lokalsamfunn og opp mot indonesiske myndigheter rundt styrking av lokalsamfunns rolle i bærekraftig arealforvaltning. WALHI trener advokater og miljøforkjempere og rettsforfølger konsesjonering i strid med landets miljølovgivning. I 2022 saksøkte WALHI den indonesiske staten for å tillate utbyggingen av kullkraftverket Tanjung Jati A, som innebar ødeleggelse i vernede områder og estimerte utslipp på nær 513 millioner kubikktonn CO₂-ekvivalenter over 30 år. WALHI fikk medhold i retten på at konsesjonen var i strid med den statlige undersøkelsesplikt før konsesjoner utstedes.

Avdekking av storfedrift i verneområder har resultert i lovforslag om kvegsporing i Colombia

Environmental Investigation Agency (EIA) avslørte i 2021 hvordan anskaffelse av storfekjøtt til colombianske matbutikker bidrar til systematisk rasering av landets største nasjonalpark, Chiribiquete. EIA og deres lokale partnere arbeidet skjult gjennom blant annet å analysere tusenvis av dokumenter, inkludert transportbevis og vaksinasjonskort for kyr. Arbeidet avdekket blant annet en økning på rundt 760 000 kyr i vernede områder over en fireårsperiode.

I etterkant har EIA og deres colombianske samarbeidspartnere etablert dialog med regjeringsaktører om hvordan de kan etablere et nasjonalt sporingssystem for kvegdrift. Per november 2022 skal et lovforslag om avskogingsfritt kjøtt opp til behandling i kongressen. Forslaget ønsker å gjøre øremerking av alt kveg i et nasjonalt register obligatorisk. I mellomtiden har direktoratet for jordbruk og husdyr (ICA) stengt helsefasiliteter for kveg nær nasjonalparkene for å gjøre storfedrift i områdene mindre attraktivt.

Styresmakter og lokalsamfunn i Peru og Ecuador styrket i kampen mot skogkrim

I Peru har støtten til Amazon Conservation bidratt til å styrke Perus nasjonale skogbruk- og dyrelivstjeneste SERFORs evne til å håndtere skogkriminalitet ved å utvikle et system, verktøy, prosesser og retningslinjer som trengs for en rettidig og effektiv handling. Prosjektet har bidratt til utviklingen av et nasjonalt system med en etablert kommunikasjons- og koordineringsmekanisme mellom SERFOR, den spesialiserte påtalemyndigheten for miljøspørsmål FEMA og myndigheter for lovhåndhevelse. Dette gjør det mulig å kunne identifisere ulovligheter på en rask, effektiv og trygg måte, både politiarbeid og rettslige skritt. Prosjektet har også bidratt til etableringen av den første satellittovervåkingsenheten (SMU) innen FEMAAs avdeling i Madre de Dios-regionen i Peru. SMU kan nå behandle satellitt- og droneinformasjon som påtalemyndighetene kan bruke for å effektivt anvende loven i miljøkriminalitetssaker. Denne kapasiteten støttes av jevnlig, ACA-ledede lokale og regionale konsultasjonsmekanismer som skal sikre at påtalemyndighetenes innsats støttes av etterretning fra lokale urfolksvoktere.

Gjennom USAIDs prosjekt *Prevent* fortsatte den faglige støtten til en funksjonell enhet for miljøkriminalitet (UNIDA) som ble opprettet i det peruanske miljødepartementet i 2021. UNIDA har blant annet sekretariatsansvar for en høynivåkommisjon mot miljøkriminalitet hvor ulike offentlige institusjoner er representert.

ACA, sammen med ecuadorianske EcoCiencia, har replisert den vellykkede modellen for kombinert skogvern med satellittovervåking i nær sanntid og etterretning fra skogens førstelinje til Ecuador. Etter en økende trend av ulovlig gruvedrift i urfolksskonesjonerte regnskogsområder i sørøstlige deler av landet har EcoCiencia trent voktere fra Shuar-folket i satellitt- og kartteknologi for å avdekke og forhindre utvinning i deres områder. Denne kapasiteten vil styrke bevisbildet mot de involverte selskapene og legge press på myndighetene for å få bukt på ulovlighetene.

Tilrettelegging for handel med lovlig tømmer i kampen mot ulovlig tømmer i Mekong-regionen

I Mekong arbeider UN-REDD med opplæring for sertifisering og et samarbeid gjennom ASEAN om gjensidig anerkjennelse av sertifiseringssystemer. Dette bidrar til å gjøre lovlig handel med tømmer enklere. Det er arbeidet med kinesiske investorer og kjøpere av tømmer for å bevisstgjøre markedet om lovlig og ulovlig tømmer. Overvåking av skog i nær sanntid er styrket gjennom utvikling av analyseverktøy og bruk av radarteknologi.

Global oppslutning: Strategisk kommunikasjon

Mongabay - økt bevissthet om årsaker til avskoging og løsninger for bevaring

Mongabay er en nyhetsplattform som dekker miljøområdet og som har mottatt støtte fra Norad siden 2016. Mongabay arbeider innenfor tre områder med norsk støtte; generell journalistikk på

miljøområdet, gravejournalistikk, og Mongabay GeoJournalism Lab. Mongabay GeoJournalism Lab er et initiativ for å knytte journalistikk til forskning på miljøområdet. Prosjektet dekker Bolivia, Brasil, Colombia, Guyana, Indonesia, Peru og landene i Kongobassenget. Nyhetene er rettet mot fagfolk, privat sektor, myndigheter, sivilsamfunnsorganisasjoner, andre nyhetsbyråer og allmennheten, inkludert urfolk og lokale grupper som er direkte påvirket av avskoging i regnskogsområder.

Mongabay publikasjoner og videoer - 2022		Mongabay endret i 2022 sin 'outreach strategy' slik at de prioriterer kvalitet framfor antall. Som ventet falt antallet man nådde. Totalt registrerte man likevel nesten 21 millioner visninger og engasjerte 1,6 millioner individuelle medlemmer på sosiale media i 2022.
Egenproduserte artikler, engelsk	308	
Egenproduserte artikler, spansk	124	
Egenproduserte artikler, portugisisk	60	
Egenproduserte artikler, fransk	26	
Videoer produsert sammen med partnere (2021)	53	
Journalister (av disse 121 basert i prioriterte land for KOS)	182	
Antall ganger artikler lest	mer enn 1 300 000	
Antall ganger videoer sett	mer enn 800 000	
2022 var første året Mongabay systematisk analyserte tiden leserne benyttet på artiklene. De fant at leserne til sammen hadde benyttet nesten 200 000 timer på innhold støttet av Norad.		

BBC bidrar til økt engasjement og kunnskap om grønn vekst og miljø i Indonesia

BBC Media Action produserte i 2021 en dramaserie og diskusjonsprogrammer (20 episoder) på en indonesisk fjernsynskanal. Både dramaserie og diskusjonsprogrammer er i hovedsak rettet mot ungdom og yngre voksne, og skal skape engasjement og øke kunnskap om problemstillinger knyttet til avskoging og grønn vekst. Tematikken tas opp videre på sosiale medier (Facebook, Instagram, Twitter og YouTube) der seerne kan utveksle meninger, og inspirere hverandre til handling.

Programmene har

- ✓ nådd 17 prosent av befolkningen i Indonesia (35 millioner mennesker) og økt bevisstheten om miljøspørsmål hos 23 prosent av disse
- ✓ 653 000 visninger på Instagram, 'engagement rate' på 17 prosent
- ✓ 6,2 millioner visninger på Tiktok, 'engagement rate' på 22,7 prosent

For å skape mer oppmerksomhet rundt innholdet, har BBC Media Action i 2022 samarbeidet med flere ungdomsorganisasjoner og universiteter i Indonesia. BBC Media Action bidrar også med kapasitetsbygging i mediesektoren, samt i sivilsamfunnsorganisasjoner. I flere kurs i 2022 lærte journalister, myndigheter, og sivilsamfunnsorganisasjoner hvordan de kunne kommunisere klima- og miljøsaker på en tydeligere og mer engasjerende måte.

CIFOR produserer kunnskap som benyttes aktivt av skogland og internasjonale institusjoner

CIFOR har gjennom 2022 fortsatt å produsere rapporter og ulike kunnskapsprodukter, og hatt en rådgivende rolle overfor myndigheter i skogland og internasjonale institusjoner. Blant annet har CIFOR bidratt med faglige innspill til Peru og Indonesias NDC'er gjennom arbeid med kartlegging og estimering av utslippsfaktorer fra torvmyr. CIFOR har videre bidratt med analyser, innspill og opplæring knyttet til arbeid med sosiale sikringsmekanismer i DR Kongo, Peru og Indonesia. CIFOR har befestet sin posisjon som en sentral kunnskapsleverandør knyttet til ulike områder innenfor REDD+ og har publisert en rekke rapporter og analyser, samt arrangert arrangementer om relevante tematikker, blant annet knyttet til ulike aspekter ved karbonmarkedet.

Norads arbeid med sikringsmekanismer

Hovedandelen av Norads finansiering kanaliseres gjennom partnere som har egne retningslinjer for sikringsmekanismer. Dette gjelder blant annet FN-organisasjoner, utviklingsbankene og andre lands bistandsorganisasjoner. Norad bidrar regelmessig med kvalitetssikring og innspill i forbindelse med oppdateringer av sikringsmekanismer hos de multilaterale aktørene.

Norad arbeider videre aktivt med å sikre at sikringsmekanismer er godt inkludert i oppsett av nye finansieringsmekanismer som etableres. Dette har blant annet vært gjeldende i arbeidet med Emergent og ny finansieringsmekanisme i Peru gjennom 2022. I tillegg har Norad et tydelig fokus på oppfølging av at retningslinjene blir etterfulgt og fungerer i tråd med forventningene. Over de siste årene har Norad for eksempel vært en pådriver i CAFIs styre for å styrke oppfølgingen av hvordan implementerende partnere følger opp og rapporterer på sikringsmekanismer.

I tillegg til at Cancún-rammeverket er førende for oppfølgingen av klima- og skogporteføljen, følger Norad etablerte prinsipper for støtte til sivilt samfunn. Norads prinsipper for sivilt samfunn bidrar til å operasjonalisere flere av rammeverkets sikringsmekanismer. De fokuserer på bærekraft, inkludering, partnerskap, legitimitet, etterrettelighet, kostnadseffektivitet og kontekstsensitivitet.

Både midtveisgjennomganger og organisasjonsgjennomganger er viktige kilder for systemanalyser om organisatorisk kompetanse og kapasitet som vurderer elementer som er relevante for Norads oppfølging av sosiale og miljømessige sikringsmekanismer, inkludert Cancun-rammeverket og likestilling.

Styrking av skoglands systemer for sikringsmekanismer og veiledningsmateriale

Flere av Norads partnere støtter skogland med å etablere og styrke nasjonale systemer for sikringsmekanismer. FNs skogprogram UN-REDD og Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility (FCPF) har vært særlig viktige partnere i arbeidet med å etablere systemer for sikringsmekanismer på landnivå. I Sentral-Afrika har CAFI bidratt til å bygge systemer for sikringsmekanismer i partnerland. UN-REDD, FCPF og CIFOR er også viktige partnere med tanke på kunnskapsproduksjon, kunnskapsdeling og veiledningsmateriale knyttet til ulike aktørers arbeid med ulike former for sikringsmekanismer.

Oppfølging av risiko

Norad har solide rutiner for risikostyring i forvaltningen. Risiko er et element som følges gjennom hele prosjektsyklusen, fra prosjektvurderinger, i årlig rapportering og i den løpende oppfølgingen av partnere helt fram til prosjektavslutning. Norad skal i sin forvaltning være risikobeviste, men ikke nødvendigvis unngå all risiko.

Norad etablerte høsten 2020 en risikomatrix for klima og skoginitiativet etter forespørsel fra KLD. Matrisen oppdateres jevnlig og er et integrert verktøy i porteføljens risikostyring. Under følger et utvalg risikoaspekter som har blitt særlig fulgt opp i 2022.

Risiko på porteføljenivå

Politisk risiko

Flere av klima- og skoginitiativets partnerland har en ustabil politisk situasjon. I 2022 har presidentvalg i Brasil og Colombia bidratt til å sette skogbevaring høyere på den politiske agendaen og således hatt positiv virkning på klima- og skogsamarbeidet. I Peru har situasjonen vært mer krevende. Den politiske uroen har påvirket de overordnede prioriteringene for det bilaterale samarbeidet under felleserklæringen med Peru. Kutt i bevilgningene til miljødepartementet har i betydelig grad medført langtrukne og manglende beslutningsprosesser, og flere av prosessene som departementet har hatt på sin prioriteringsliste for REDD+ har blitt forsinket som følge av dette. For å avbøte på denne utfordringen har Norad bidratt med å støtte noe ekstra personellressurser til miljødepartementets arbeid. Også i Myanmar har den politiske situasjonen etter kuppet i 2021 hatt betydelig innvirkning på prosjektporteføljen som støttes i landet. Denne er imidlertid relativt begrenset.

Covid-19s betydning for resultater

Den globale covid-19-pandemien har også i 2022 hatt betydelig innvirkning på partnersnes mulighet til å gjennomføre planlagte aktiviteter og nå sine opprinnelige mål. Flere av de viktigste partnerlandene under Klima- og skoginitiativet har blitt hardt rammet av pandemien og det har tatt tid for partnere å gjenoppta aktiviteter som planlagt. Norad har som avbøtende tiltak på denne situasjonen iverksatt unntaksbestemmelser gjennom å tillate større fleksibilitet for partnere til å gjøre endringer i prosjekt- og arbeidsplaner.

Forvaltningsrisiko

Norad har i siste utlysning for sivilt samfunn hatt en målsetting om å øke antallet partnerorganisasjoner basert i skogland. Dette medfører en økning i antall avtalepartnere med svakere forvaltningsoppsett, noe som fordrer mer ressurser i oppfølging. Norad ressurssetter oppfølgingen av partnere basert på en risiko-vesentlighetsvurdering og det brukes betydelig mer ressurser på å sikre tett oppfølging av denne typen organisasjoner. Norad bidrar også med å sikre at organisasjonene har tilstrekkelige systemer for god forvaltning. I 2022 er det gjennomført grundige eksterne organisasjonsgjennomganger av ni partnere med påfølgende oppfølging for å styrke eventuelle svakheter som avdekkes hos partnere.

Norad opplever at flere partnere begynner å merke konsekvensene av den relativt svake kronkursen de siste årene og at dette kan få konsekvenser for partneres evne til å gjennomføre alle planlagte aktiviteter. Norad følger opp dette med tett dialog med partnere rundt eventuelle prioriteringsbehov.